

OBSAH

Několik slov úvodem	8
1. Obecné podmínky školské integrace v České republice	10
1.1 K pojmu integrace	10
1.2 Vývoj školské integrace v České republice	17
1.3 Současný stav školské integrace v ČR	23
1.3.1 Právní úprava základních náležitostí školské integrace	23
1.3.2 Metodický pokyn MŠMT k integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	29
1.3.3 Faktory ovlivňující úspěšnost školské integrace	31
1.3.3.1 Rodina	33
1.3.3.2 Škola přijímající dítě s postižením	36
1.3.3.3 Učitel a jeho role ve školské integraci	36
1.3.3.4 Poradenská pracoviště ve vztahu k integraci	37
1.3.3.5 Forma integrace	39
1.3.3.6 Prostředky speciálně pedagogické podpory	40
1.3.3.7 Další faktory	42
1.3.4 Individuální vzdělávací program	45
2. Specifické vývojové poruchy školních dovedností	53
2.1 Termíny v oblasti specifických vývojových poruch učení	53
2.2 Nespecifické projevy SVPU	56
2.2.1 Deficity (poruchy) pozornosti	57
2.2.2 Zvýšená unavitelnost	58
2.2.3 Deficity paměti	59
2.2.4 Motorické deficity	60
2.2.5 Obtíže v časoprostorové orientaci a ve vnímání posloupnosti	60
2.2.6 Obtíže v pravolevé orientaci	61

2.2.7	Obtíže v jazyce a v řeči	61
2.2.8	Emoční labilita, psychomotorická instabilita	63
2.2.9	Poruchy aktivity	65
2.2.10	Poruchy sensorické integrace	66
2.2.11	Poruchy hmatového vnímání	66
2.3	Specifické deficity ve čtení, psaní a matematice	66
2.3.1	Specifická vývojová porucha čtení (dyslexie)	66
2.3.1.1	Diagnostika	68
2.3.1.2	Pseudodyslexie	69
2.3.2	Dysortografie	69
2.3.3	Doporučené metody a pomůcky pro intervenci	71
2.3.4	Specifická vývojová porucha psaní (dysgrafie)	73
2.3.4.1	Doporučené postupy při intervenci	74
2.3.5	Specifická vývojová porucha počítání (dyskalkulie)	74
2.3.5.1	Doporučené náměty pro práci	76
2.3.6	Dyspinxie	79
2.3.7	Dysmuzie	79
2.3.8	Dyspraxie	79
2.4	Hodnocení a klasifikace dětí s SVPU	80
2.4.1	Individuální studijní plán	81
2.4.2	Integrace žáka s SVPU	81
2.4.3	Širší slovní hodnocení	82
2.5	Farmakoterapie	83
2.6	Neverbální poruchy učení	84
2.7	Kineziologie, EEG-biofeedback	84
2.8	Využití multimédií	84
2.9	Úprava pracovního prostředí pro dítě s SVPU	85
3.	Dítě s poruchou mobility	87
3.1	Teoretická východiska poruchy mobility dítěte školního věku	88

3.2	Některé specifčnosti pedagogické činnosti dítěte s poruchou hybnosti	90
3.2.1	Dítě s tělesným postižením	95
3.2.2	Dítě s nemocí	103
3.2.3	Dítě se zdravotním oslabením	111
3.3	Dítě s poruchou hybnosti a jeho pohybový režim	115
3.4	Uplatňování pomůcek u dítěte s poruchou hybnosti	116
4.	Dítě se zrakovým postižením	123
4.1	Vymezení základní terminologie ve vztahu k žákům se zrakovým postižením	123
4.2	Příznaky doprovázející zrakové postižení	125
4.3	Předpoklady pro úspěšné začlenění dítěte se zrakovým postižením do běžné školy	126
4.4	Specifika v přístupu k slabozrakým žákům	129
4.5	Specifika v přístupu k nevidomým žákům ...	133
4.6	Specifika v přístupu k žákům s poruchami binokulárního vidění	136
4.7	Význam a využitelnost výpočetní techniky při výuce žáků se zrakovým postižením	140
5.	Dítě s narušenou komunikační schopností	145
5.1	Dítě s narušeným vývojem řeči	153
5.2	Dítě s nesprávnou nebo vadnou výslovností	156
5.3	Dítě s poruchou hlasu	158
5.4	Dítě s narušením zvuku řeči	161
5.5	Dítě se specifickou poruchou učení	163
5.6	Dítě s koktavostí	167
5.7	Dítě s elektivním mutismem	171
5.8	Dítě s dysartrií	172
5.9	Dítě s autismem	174

5.10	Dítě s breptavostí	176
5.11	A co závěrem?	177
6.	Dítě se sluchovým postižením	179
6.1	Vyšetření sluchu a sluchová protetika	181
6.2	Výchovně vzdělávací péče o sluchově postižené	185
6.3	Sluchově postižený ve slyšící společnosti	187
6.4	Specifika zrakového vnímání	191
6.5	Recepce a produkce mluvené a psané řeči	197
7.	Dítě s poruchami chování	202
7.1	Poruchy chování z hlediska speciálně pedagogického	202
7.2	Poruchy chování podle stupně společenské závažnosti	203
7.3	Poruchy chování z hlediska věku	204
7.4	Poruchy chování podle převládající složky osobnosti	206
7.5	Poruchy chování u dětí se syndromem lehké mozkové dysfunkce	206
7.6	Konkrétní projevy problémového chování	207
7.6.1	Dětská neposlušnost a nekázeň	207
7.6.2	Vzdorovitost	208
7.6.3	Negativismus	208
7.6.4	Lež	209
7.6.5	Záškoláctví	211
7.6.6	Patologické závislosti	212
7.6.6.1	Drogová závislost	212
7.6.6.2	Závislost na alkoholu	214
7.6.6.3	Tabakismus	214
7.6.6.4	Závislost na hracích automatech	214
7.6.7	Sebevražda	216
7.6.8	Krádež	217
7.6.9	Šikana	219
8.	Dítě s mentální retardací	221

8.1	Některá osobnostní specifika dětí s mentální retardací	221
8.2	Integrace dítěte s mentální retardací	231
8.3	Dodatek ke školské integraci dětí s mentální retardací	250
9.	Některé terapeuticko – formativní přístupy při integraci dětí s mentální retardací	259
9.1	Obecné vymezení, definování, klasifikace a cíle	260
9.2	Specifika přístupů u dětí s mentální retardací	261
9.2.1	Dramaterapeutické postupy	263
9.2.2	Muzikoterapeutické postupy	267
9.2.3	Arteterapeutické postupy	273
9.2.4	Biblioterapeutické postupy	279
	Literatura	283